

ПРЕС КЛИПИНГ

25. фебруар 2013.

НАСЛОВИ

Сиромашне неће нико да заступа;(стр.2)

За празан џеп нема понуде;(стр.3)

Један ради а троје пензионера, службеника и незапослених издржава; (стр.4)

Танке коверте наговештавају протесте;(стр.5)

Важећи закон убија мала предузећа и предузетнике; Постојећи прописи су добри али се не спроводе;(стр.6,7)

Сиромашне неће нико да заступа

В. Ц. С.

Адвокати одбијају да бране по службеној дужности јер им држава дугује новац. Комора тражи да се испита како су неки волшебно добили велике паре

НИКО се није изненадио у Адвокатској комори Ниша, једној од највећих регионалних комора, када им је, крајем прошле недеље, стигло упозорење Полицијске управе из Брања: скоро ниједан адвокат неће да се одазове на позиве полиције да заступа ухапшене по службеној дужности. Разлог - износи које полиција дугује адвокатури достигли су неколико милијарди динара, без наде да ће бити исплаћени!

Тако најсиромашнији грађани с југа земље полако али сигурно остају без правде. Али ништа боље није ни у остатку земље.

- Држава дугује огромне своте адвокатима - каже председник Адвокатске коморе Србије Драгољуб Ђорђевић. - Од Министарства правде потражујемо око пола милијарде динара, а дугови МУП мере се милијардама, али се тачан износ крије. Оно што смо сазнали, и о томе обавестили надлежне органе, јесте да је неколико адвоката ипак волшебно добило новац.

По Ђорђевићевим речима, у питању је сума између 20 и 30 милиона динара, а један бранилац је сам добио чак око шест милиона!

- Не знамо да ли је у питању корупција или нешто друго, и зато тражимо од надлежних да испитају како за некога има пара одмах, док други не могу да наплате труд годинама. Појединци који су добили паре су у адвокатуру прешли из полиције.

Највећа потраживања су за дуговања у кривичним предметима, али има и у породичним, малолетничким и другим. Само Виши суд у Београду, као највећи виши суд у земљи, остао је дужан адвокатима још из 2011. Износи за адвокате достигли су 167 милиона динара, плус још око 115 за вештаке и установе за вештачење. Укупно - 287 милиона! Пошто немају свој буџет, новац за ове потребе у ствари дугују Министарство правде и Високи савет судства.

Велики број бранилаца одлучио је да пресавије табак, и после сваког неисплаћеног случаја тужи државу. Јер, они од државе ионако добијају само половину тарифе, док преосталих 50 одсто трошкова сноси сама адвокатура. Један од оштећених је и Слободан Стојановић:

- У одбранама по службеној дужности учествујем пред Специјалним судом за организовани криминал од 1. фебруара 2011. и од тада нисам добио ни динара! У једном тренутку сам чак тражио прекид поступка док се не створе услови за рад одбране по службеној дужности. Нису ми давали паре ни за копију записника, ни за превоз... Све сам финансирао сам. Ни за заступања пред Вишим судом у десетак предмета за последње три године нисам добио новац.

ПРАКСА У ЕВРОПСКИМ ДРЖАВАМАУ већини европских земаља суд, пре него што неком додели службену одбрану, тражи прво доказе да ли тај неко заиста не може сам да плати адвоката. Код нас судије то не раде, већ је довољно само да странка каже да неће адвоката. Аутоматски добија бесплатну правну помоћ, јер по Уставу и закону, сви морају да имају одбрану. У Комори сматрају да је то бахато понашање државе и атак на џепове пореских обевзника.

Чак и у случајевима када је тужио државу, спорови су трајали годинама, само да би се исплата одложила. Парнице које је водио због дуговања МУП делом је успео да наплати преко суда, али и та извршења нису била добровољна, већ принудна.

Од око 8.000 адвоката у Србији, трећина се, како кажу у Комори, бави пружањем такозване бесплатне правне помоћи, односно одбранама по службеној дужности.

То значи да новац потражује најмање њих 2.600.

Један број већ се обратио Европском суду за људска права у Стразбуру. Ове тужбе могле би додатно да повећају огромне издатке које држава ионако има по стразбуршким пресудама, а које су на почетку године износиле око 650.000 евра само за накнаду нематеријалне штете, плус још педесетак милиона динара за накнаду материјалне.

- Осим што ће дугови државе расти јер су камате све веће, овакав некоректан однос према адвокатима угрожава и право грађана на једнак приступ правди. Ако ми већ службене одбране финансирамо с половином новца, ред је да и држава плати свој део, или да пристане да пребије с адвокатуром дугове за порезе и доприносе - каже Ђорђевић.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:421380-Za-prazan-dzep-nema-ponude>

За празан џеп нема понуде

Д. МАРИНКОВИЋ

Најављени долазак иностраних трговинских компанија у Србију слаба утеха за осиромашене купце. Удружење потрошача: Ниједна кућа на наше тржиште није донела јефтиније производе

ДОЛАЗАК више страних великих трговаца у Србију, који се очекује наредних година, слаба су утеха за полупразан џеп домаћег купца. Стручњаци тврде да ће моћни трговински ланци у нашој земљи ојачати конкуренцију, а тако и спустити цене. С друге стране, потрошачи истичу да је искуство показало да ниједна страна кућа која је дошла у Србију није допринела да цене крену „низбрдо“.

Живот у Србије данас је скупљи барем 30 одсто него пре годину дана, ако је судити према тренутно важећим ценовницима из супермаркета. Нема намирнице која у поређењу са фебруаром прошле године није понела више цене, а невоља је утолико већа што је углавном реч о производима на којима је немогуће штедети.

- Укупно гледано, промет робе у малопродаји у 2012. у односу на претходну годину бележи пад по стопи од 6,2 одсто, као последица пада куповне моћи становништва - каже Саша Ђоговић, сарадник Института за тржишна истраживања. - На месечном нивоу тај пад је још оштрији и гледано децембар 2012. на исти месец претходне године смањење је чак 11,9 одсто, што указује на шокантно низак обим малопродајног промета. Тако драстичан рез, јасно указује колико смо осиромашили и да потрошачи у шопинг одлазе са списком и троше према могућностима.

Према речима Вере Виде, председница Центра потрошача Србије, долазак трговинских ланаца у Србију утицаће на повећање конкуренције међу трговинским центрима, допринеће употпуњавању понуде, али и поштравању конкуренције,

СТАЛНО У МИНУСУНи у једном граду у Србији плата не покрива трошкове просечне потрошачке корпе. Чак и грађанима са примањима „изнад просека“, попут оних у Новом Саду, Београду и Панчеву недостаје од 5.000 до 10.000 динара да подмире „корпу“. За куповину намирница и плаћање рачуна месечно је у Србији, према последњим подацима, потребно око

64.000 динара, односно 1,3 просечне зараде. То значи да просечној породици са једном платом у „старту“ недостаје двадесетак хиљада динара како би „прегурала“ месец.

- То ће довести до пада цена одређених производа - сматра Вида. - Долазак трговинских ланаца посебно немачког дисконтног ланца „Лидл“ на тржиште Србије, који има мањи асортиман производа, али у којем преовладавају његове трговачке марке биће на тржишту Србије бољи од било какве социјалне потрошачке корпе. Србија је једна од малобројних земаља у Европи у којој нема дисконтних трговинских ланаца. Сигурна сам да је ово добар потез, пре свега за потрошаче. Оно што мене брине је то да управо због мале куповне моћи потрошача ови ланци не подигну цене својих производа и на изванредан начин своје цене усагласе са ценама већ постојећих трговинских ланаца, јер ниједан трговац не долази у Србију зато што нас воли, већ да би остварио профит.

ИМА ПРЕДНОСТИ

- Нема сумње да ли су нам потребни страни трговци - каже Драган Милићевић, државни секретар у Министарству трговине. - Њихова је пословна одлука да дођу у Србију проистекла из анализе нашег тржишта да овде могу одржати рентабилно пословање. Свакако да ће тржиште добити значајнију конкуренцију с обзиром на велико укрупњавање постојећих ланаца. Иначе, 25 великих трговинских ланаца у Србији „држе“ 86 одсто тржишта малопродаје у делу трговина неспецијализованим производима. Свакако ће обогатити понуду, а очекује се је да ће велики број продајног асортимана набављати са домаћег тржишта и тако ће престати условљавање 10 највећих произвођача.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/jedan-radi-troje-penzionera-sluzbenika-i-nezaposlenih-izdrzava>

Један ради а троје пензионера, службеника и незапослених издржава

Ко је поднео највећи терет кризе у Србији можда најбоље осликава следећа статистика: на једног запосленог у приватном сектору долазе три издржаване особе: пензионер, онај који ради за државу и незапослени.

При том, зараде код приватника су осетно мање од плата које добијају они којима је држава послодавац.

Овај однос између запослених код приватника и оних који добијају неке принадлежности од државе, није увек био такав, али је током кризе у Србији преко 200.000 људи остало без посла. Тек око пет хиљада радних места изгубљено је у јавном сектору, сва остала била су она код послодаваца-приватника. Црна слика је још црња када се том додају у радна места у „сивој“ зони, односно они који су радили код приватника али нису били формално пријављени. Укупно, изгубљено је око 400.000 радних места, скоро све у приватном сектору.

Данас, у приватним компанијама ради око милион људи и из пореза и доприноса који они плаћају (наравно, не само они) исплаћују се плате, пензије и социјална давања за запослене у јавном сектору, пензионере и незапослене. У јавном сектору - а то подразумева државни апарат, здравство, просвету, полицију и војску, данас је запослено око 600.000 радника, пензионера је 1,6 милиона, а незапослених нешто преко 700.000...

В. Чворков

Опширније у нашем штампаном издању...

<http://www.dnevnik.rs/drustvo/tanke-koverte-nagovestavaju-proteste>

Танке коверте наговештавају протесте

Продужење нашег гранског колективног уговора, који истиче у јуну, тренутно је за нас од посебног значаја и већ смо се ангажовали да би се закључио анекс уговора – каже председница Одбора Покрајинског синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Војводине др Дуња Циврић.

– Настојимо да задржимо сва права из претходног уговора и да евентуално уредимо неке области које смо препознали да су од значаја за запослене, као што је безбедност на раду. Наиме, по нашем гранском колективном уговору, то је неусклађено са законом, а Министарство здравља до сада није донело јединствене критеријуме по којима ће се то питање решавати у свим здравственим институцијама.

Друга актуелна тема на којој синдикалци раде је капитација, односно реформа здравствене заштите која се у овом тренутку највише огледа на нивоу примарне здравствене заштите. У комисији за праћење капитације, коју је именovalo Министарство здравља, представница Синдиката је др Циврић, која уједно и ради у примарној здравственој заштити.

– Иако стално ургирамо и тражимо да се комисија састане, још нисмо имали ниједан састанак. На терену уочавамо проблеме који се углавном односе на организацију рада и на плаћање по капитацији. Практично, реформа се спроводи кроз пројекат изабраног лекара, а с друге стране, изабрани лекари, односно тим, не плаћају се кроз пројекат капитације, што доноси велико незадовољство и код пацијената и код лекара. Пацијенти констатују да су гужве и чекања велики, као и „шеткања” и малтретирања када им је потребно прописати неки лек... С друге стране, лекари и медицинске сестре носе тај терет незадовољства пацијената, а оно што пружимо пацијентима не може на одговарајући начин да се награди и уклопи у капитациону формулу. Колективни уговор, капитација и, наравно, пад животног стандарда запослених су питања која су кључна и која би евентуално на пролеће могла довести до протеста здравствених радника. Јер повећање плата у априлу биће два посто, што не покрива раст трошкова живота, а ако поскупи струја, одмах могу да кажем да нећемо ћутке прелазити преко тога – каже др Циврић...

Ј. Барбузан

Опширније у нашем штампаном издању...

ТРЕБА ЛИ ДА СЕ МЕНЈА ЗАКОН О РАДУ

Важећи закон убија мала предузећа и предузетнике

ДУШАН
КОРУНОСКИ

Генерални секретар
Уније послодаваца
Србије

”

Закон о раду је покушај да се задржи однос запосленог и послодавца од пре тридесет година, он гаси фирме и радна места

Промену Закона о раду већ неколико година предлаже Савет страних инвеститора, а захтеву су се придружили и готово сва удружења послодавца. „Свет капитала“ тврди да је закон који регулише права и обавезе запослених и послодавца сметња одрживом пословању, већем инвестирању и запошљавању. „Свет рада“, односно синдикати као заступници запослених, армије незапослених и оних који траже посао, тврде да Закон о раду није сметња већем запошљавању и неопходном економском расту.

После вишегодишњег оклевања бивших влада, кабинет Ивице Дачића решио је да мења и „системски“ Закон о раду, а расправа о предлогу измена и допуна у Народној скупштини требало би да почне до краја године.

Да би предлог стигао до посланика, претходно треба да се о њему договоре сва три члана Социјално-економског савета: послодавци, запослени и држава. Министарство рада је сачинило списак тражених промена, а социјални партнери су пристали да преговарају о предложеним изменама.

Да ли ће договора бити и шта би требало променити у Закону о раду – о томе су за наш лист разговарали Душан Коруноски, генерални секретар Уније послодавца, и Душко Вуковић, потпредседник Већа Савеза синдиката.

Политика: Зашто треба да се мења Закон о раду? Унија послодавца предлаже највише измена, чак 44 члана Закона!

Коруноски: Било би више предлога измена кад бисмо били неореалисти. Тражимо само оно што је реално. Закон о раду је лош. Он је покушај да се задржи однос запосленог и послодавца од пре тридесет година, јер су људи навикли на такав однос. Тога више нема. Закон је уступак неким рецидивима социјализма „с хуманим ликом“ и као такав је неприменљив. Његова примена гаси фирме и радна места.

Вуковић: Ако хоћемо да смањујемо процедуре и бирократију, како бисмо побољшали пословно

окужење и повећали запосленост, за шта се сви залажемо, можда би Закон у неком делу требало мењати. Али, наш став је да се важећи закон, као и многи други који уређују привредна, економски и социјални амбијент, не поштује. Зато га не треба мењати. Ако ћемо га променити да га опет не бисмо поштовали, онда га не би требало мењати. Само промена Закона о раду, без измена и неких других прописа, неће побољшати услове пословања, нити ће повећати запосленост, побољшати стандард, попуњити рупу у буџету и учинити српску привреду конкурентнијом.

Коруноски: Послодавци се с тим слажу, али то не значи да, за почетак, не треба променити Закон о раду. Сматрамо да је целокупно радно законодавство усмерено против такозване мале привреде.

Политика: Шта вама највише смета? Шта би најпре требало променити?

Коруноски: Генерално, смањити важеће процедуре. Прво, да Закон омогући лако отпуштање и лако запошљавање, како бисмо повећали приредну снагу и запосленост. Овај закон о раду је направљен по мери државне бирократије и великих јавних предузећа. У процедурама важећег радног законодавства снажни ће се велика предузећа. Микропредузећа чине 98,5 одсто привреде, с пет до десет запослених, не могу да запошљавају докторе правних наука како би се стриктно поштовала процедуре које је измислила бирократија да би оправдала своја радна места. Наши противници нису синдикати, ми смо на истој страни, већ државна бирократија која размислила само до следећих избора. Ми гледамо на дужи рок.

Вуковић: У Србији је свет капитала у предности у односу на свет рада. Они имају новац и моћ. Могу да утичу на посланике, на министра и владу, да се предлажу и усвајају закони по мери њиховог интереса. За промену Закона о раду залажу се они који је циљ да сачувају и увећају акумулирани капитал за будућа поколења. Претходни закон о раду, веома ригидан и рестриктиван према свету рада, усвојен је 2001. године. Важећи је изгласан 2005,

Фото: Т. Јањић

као покушју успостављања равнотеже између послодавца и радника. Замера му се да је послодавцима лакше да се разведу (од сопствене жене), него да отпусте запосленог. Да је тако, не бисмо данас имали 500.000 мање запослених него 1999. године. Са Унијом послодавца можемо да се сложимо око захтева да се на накнаду за топли оброк и регрес не плаћају порези и доприноси.

Коруноски: Послодавцима одговара да исплаћују већи топли оброк, јер се у том случају одлазак на боловање не исплати. Срамота је да држава исплаћује топли оброк опорезује са 65 одсто на име пореза и доприноса.

Вуковић: Истини за вољу, држава је опорезовала топли оброк и регрес кад су послодавци почели масовно да исплаћују плате као топли оброк и регрес.

Политика: У надлежном министарству кажу да су синдикати и послодавци пристали да преговарају о изменама Закона о раду, али се не усуђују да прогнозирају да ли ће се усагласити. Друго, неке анализе су показале да је важећи закон усаглашен с важећом регулативом у ЕУ?

Коруноски: Понављам, овај закон убија мала предузећа и предузетнике. Великим не смета.

Постојећи прописи су добри, али се не спроводе

Фото: Т. Јовановић

Вуковић: Нека удружења послодаваца се залажу да остане ограничење прекорвременог рада на четири сата дневно, али да се осам сати недељно замени са 60 сати месечно. При томе се позива на директиву ЕУ 2003/88, у којој пише да радна недеља не би требало да траје дуже од 48 сати, укључујући и прекорвремене сате, као што пише и у нашем закону. Ако држава тежи европским стандардима, не може да прихвати предлоге који иду ка њиховом кршењу. Поред тога, наш став је да држава увек треба да штити слабијег, у овом случају су то синдикати. Последњих 20 година ишло се напреду онима који су брзо стекли капитал и монопол. Зато ћемо захтевати заједно са Унијом послодаваца да Закон о раду сузбија рад на црно, сиву економију и социјални дампинг.

Коруноски: У томе се слажемо.

Вуковић: Нећемо пристати на промене које ће смањити преостала права запослених. Борићемо се. Нећемо пристати да се рад на одређено време продужи с годину дана на три године. После три године може да добије отказ без отпремнине. Отпремнина мора да буде довољна да радник преживи пет-шест месеци, док не нађе друго запослење.

Коруноски: На чијем рачуну?

Вуковић: На рачун оног послодавца који га је отпустио.

Коруноски: Зашто?

Вуковић: Зато што је послодавац отпустио запосленог, а да радник није учинио никакав прекршај. Тако је у свим развијеним европским земљама. Слажемо се да послодавац плати отпремнину само за стаж који је отпуштени радник као технолошки вишак стекао код њега.

Коруноски: Али послодавац и запослени издвајају накнаду за случај незапослености да се државни апарат брине о тим људима, а не предузећа.

Политика: Држава ће преузети и ту социјалну функцију само под условом ако јој послодавци додатно плате, а они деценијама захтевају да држава смањи захватања.

Коруноски: Да се не разбацује новац, држава би и сада могла да преузме тај део социјале.

Вуковић: Радници већ јуре послодавце да им уплаћују доприносе. Синдикат би се сложио да послодавци исплаћују бруто плату, па да сами себи уплаћују социјално, здравствено и осигурање за случај незапослености.

Коруноски: Унија послодаваца заступа 93.000 регистрованих деоничарских друштава и око 220.000 предузетника и кад нису наши чланови. Код њих је запослено 500.000 људи, међу којима су и власници тих фирми као послодавци. Синдикати се позивају на решења у европском радном законодавству. Али, ми смо сиромашно друштво, сиромашније него пре две деценије. Морамо да направимо законе који ће створити нешто, укључујући и капитал, па тек онда да их усклађујемо с правилима који важе у друштвима која су богатија од нас. Петина запослених у Немачкој ради с такозваним непуним радним временом. У Србији не можете запослити радника са скраћеним радним временом. Не може да ради четири сата, јер морате да му платите порезе и доприносе за осам сати.

Вуковић: Таква обавеза не постоји у Закону о раду.

Коруноски: У Немачкој јени одговара да ради че-

тири сата и то је могуће. То је отуђало радна места у Немачкој у време кризе која још траје.

Политика: Предлаже се рад у пару, односно радња запослена на истом радном месту уз поделу радног времена.

Коруноски: Нама треба и могућност да се трудница, ако хоће, врати на посао и ради четири сата пре истека породичног одсуства. Половину пореза и доприноса за њен рад од четири сата плаћа послодавац, а другу половину држава. Држава је на добитку зато што мање плаћа, а послодавцу одговара јер не мора да тражи замену и да је обучава за посао.

Политика: Да ли хоћете да кажете да оваква сиромашна Србија не може да приушти радно законодавство какво има Европска унија?

Коруноски: Много тога не можемо да приуштимо што постоји у свету. Уласком у Европску унију не постаје се одмах богат и већемо одмах решити све наше проблеме.

Вуковић: Ми смо зрели да прихватимо све стандарде ЕУ, не слажем се... У Холандији нико не пада на памет да од запосленог захтева да ради сто сати месечно, ако је дозвољено 32 сата.

Коруноски: То није тражила Унија послодаваца. Али није лоше предвидети такву могућност. Има људи који хоће да раде 60 сати прекорремено месечно. Некада се укаже потреба за прекорвременим радом. Добије се велика наруџбина. Злоупотребе треба спречавати.

Политика: За које одребе Закона се може рећи да ће се сигурно променити?

Коруноски: Ништа није сигурно. Поготово кад се промене траже у пакету. Боље је менати корак по корак. Рецимо да послодавац исплаћује отпремнину раднику само за време проведено код њега.

Вуковић: То је прихватљиво, под условом да је отпремнина праведна и да покрива потрошачку корпу док не нађе друго запослење.

Александар Микавица

ДУШКО
ВУКОВИЋ

дошореседник Већа
Савеза самосталних
синдиката Србије

”

Нећемо
пристати
на промене
које ће смањити
преостала права
запослених,
борићемо се

ТРЕБА ЛИ ДА СЕ МЕНЈА ЗАКОН О РАДУ